

III.7045.5.2020/III.7045.5.2020.LN

**Pani
Marlena Małağ
Minister Rodziny, Pracy
i Polityki Społecznej**

Szanowna Pani Minister

działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2018 r. poz. 2178 ze zm.) zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o przedstawienie informacji o planowanych działaniach, mających na celu zabezpieczenie odpowiednich środków na pomoc pracownikom i wsparcie zagrożonych firm w wyniku pogorszenia ich sytuacji ekonomicznej w związku z koronawirusem.

Zasady, zakres i tryb ochrony roszczeń pracowniczych w razie niemożności ich zaspokojenia z powodu niewypłacalności pracodawcy reguluje ustawa z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2020 r. poz. 7), wprowadzając mechanizm zaspokajania roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy ze środków specjalnie w tym celu tworzonego funduszu – Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Dzięki temu pracownicy niewypłacalnego pracodawcy mogli szybko uzyskać część wynagrodzenia w wysokości pozwalającej na utrzymanie. Jak trafnie stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z 21 października 2013 r. (II PK 19/13, LEX nr 1506107), „celem tym zawsze było i jest zaspokojenie wierzytelności pracowniczych, których pracownik został pozbawiony na skutek niewypłacalności pracodawcy i których nie mógł wyegzekwować w zwykłym trybie od pracodawcy. W czasie obowiązywania kolejnych ustaw normujących zasady działania Funduszu zakres podmiotowy i przedmiotowy ochrony statuowanej przez ustawodawcę zmienia się. Raz ta ochrona jest szersza, innym razem węższa. Wszystko bowiem zależy od środków zgromadzonych w Funduszu. Naczelnym zadaniem, dla jakiego powołano Fundusz, jest zabezpieczenie pracownika na wypadek wystąpienia ryzyka niewypłacalności pracodawcy. Jest to system gwarancji ustawowej. Fundusz staje się gwarantem uzyskania

przez uprawnionego należnych świadczeń, które nie zostały zaspokojone z uwagi na niewypłacalność pracodawcy”.

Na najbliższym posiedzeniu Sejmu rozpatrywana ma być rządowa ustawa osłonowa dla firm, które ucierpiały w wyniku rozprzestrzeniania się koronawirusa. Jej przepisy mają wejść w życie z dniem 1 kwietnia 2020 r. Przepisy ustawy mają obowiązywać do końca tego roku, z możliwością przedłużenia na kolejne dwa lata. Ich głównym celem będzie odroczenie płatności zobowiązań nałożonych na przedsiębiorców. W zakresie ochrony miejsc pracy pomoc ma polegać na przekierowaniu do firm pieniędzy z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. W związku z tym w szczególności złagodzone zostaną warunki, uprawniające firmy do ubiegania się o wsparcie z tego Funduszu. Spełnienie tych warunków przez firmę umożliwi z kolei pracownikom uzyskanie świadczeń z Funduszu. Oprócz tego każdy pracownik miałby zagwarantowaną co najmniej wypłatę pensji minimalnej przez pracodawcę.

Istnieją jednak obawy, że w przypadku przedłużającego się kryzysu może zabraknąć środków zgromadzonych w Funduszu. Obecnie na koncie Funduszu znajduje się ok. 750 mln zł. W przeszłości, w okresie dobrej koniunktury i niskiego bezrobocia, Fundusz zgromadził na koncie znaczącą kwotę prawie 5 mld zł. W 2018 r. podjęto jednak decyzje o przeznaczeniu środków Funduszu na wypłatę zasiłków i świadczeń przedemerytalnych, co kosztowało ok. 2 mld zł, a w 2019 r. wydatkowano ze środków Funduszu 2,2 mld na staże i specjalizacje lekarzy. Może to zrodzić konieczność poszukiwania dodatkowych źródeł sfinansowania pomocy dla firm zagrożonych kryzysem w związku z koronawirusem.

Z tych względów uprzejmie proszę o przekazanie Rzecznikowi Praw Obywatelskich powyższych informacji

Z poważaniem